

Сойчине крило (скорочено)

Іван Франко

Із записок відлюдка

Оповідач говорить, що завтра Новий рік і сорок років із дня його народження. Він хотів би зустріти це свято спокійно, з гідністю, як робіт це вже два роки поспіль. Раніше він теж зустрічав Новий рік у великій веселій і шумній компанії. Але тепер такого не хоче. Він послухає улюблену музику, почитає журнали, помилується квітами, що саме розквіті сили, може побути хоч дитиною, хоч героєм, головне — самим собою

З товаришами по роботі в бюро, з друзями, знайомими він неї водиться чемно, навіть дружньо, але стримано, нікого не впускає у свою душу, та ніхто особливо й не прагне цього.

Раптом служник приносить йому листа з далекого Порт-Артура Оповідач сумнівається, відкривати його чи ні, читати чи так просто вкинути у вогонь. Адже там, мабуть, скільки слів написано, а відомо ж, що досить одного, щоб убити людину чи на довгі літа зробити і її нещасливою.

Все-таки відкрив. Це був лист від дівчини, з якою він колись зустрічався і про яку думав, що її вже давно й на світі немає. Вона жартівливо називала себе Сойкою, і в листі лежало засушене сойчине крило.

Маня була дочкою лісника. Вони познайомилися в лісі, і його вразив її дивний мисливський одяг, її сміх, безжурна енергія, що так і випромінювалася з неї.

Сойка питала в листі, чи пам'ятає він її сміх, їхні зустрічі під хатиною, те, як дивилася на них сойка з дерева, як вона почала ревнувати пташку до коханого, котрого та будила раніше за неї, як убила ту сойку з рушниць, а потім довго плакала.

Вона зізнається, що грала з ним, але так, як кокетує квітка, розкриваючи ніжні пелюсточки й розливаючи навколо себе чарівні пахощі Він був спокійним, лінивим егоїстом, тому не втримав її коло себе.

Одної ночі вона втекла з молодим практикантом Генрисем. Але гірко помилилася. Скромний хлопець виявився зовсім не тим, за кого себе видавав, а злодієм. І поїхали вони не до багатих родичів Генрися, а за кордон у вояж разом із бандою крадіїв. Коли Генрися заарештували, вона змушена була врятувати того, звабивши поліцейстера.

Тепер вона сидить у Порт-Артурі, де триває війна з японцями, біля тяжко пораненого чоловіка й чекає, коли стане вільною. Вона береже ту червону в білих цятках сукню, в якій втекла, і хоче при-ати в ній до нього, аби лиш тільки його побачити, якщо він хоч краплину пам'ятає її та свої до неї почуття.

Тільки багато пізніше дізналася, що її батька обікрали, забрали гроші зі скарбниці, він швидко після того помер, так і вважаючи її злодійкою.

Генрися, цього нікчемного п'яничку-злодюжку, нібито впіймати знову, і він зник назавжди. А Маня дісталася їхньому ватажку, Зигмунду. Якось арештували й того. Вона залишилася вільною. Сіла в поїзд і поїхала. У дорозі познайомила з інженером

Володею, швидко з ним змовилась і поїхала за його призначенням до Сибіру. У глухомані Володі швидко все набридло, він почав пити й грати в карти, поки й програв її саму багатому золотопромисловцю Светлову, ласому до жінок.

Навесні біля Красноярська на них напали якісь волоцюги і вбили Никанора Ферапонтовича, а її забрали. Це виявився той же Зигмунд. Але Маня дісталася іншому, їхньому ватажкові. Зигмунд навів роту солдатів, ватажка вбили, арештували й наводчика. Жінка дісталася капітану-справнику, і це було найтяжче, найстрашніше з того, що вона зазнала в житті. Капітан тримав її разом із законною дружиною і п'яний бив обох, не розбираючи. Нарешті Маня втекла від нього, хотіла утопитися, але натрапила на поїзд, яким їхали війська на війну з Китаєм. І поїхала з ними, їй було байдуже, куди і з ким.

Тепер ось грають гармати, напевне, починається новий штурм. Але вона йде до моря, щоб передати листа китайцеві, і вірить, що Вони все-таки колись зустрінуться, якщо не на цьому світі, то на тому.

Оповідач схаменувся близько дванадцятої. Оце так свято, проведене в сльозах! Мабуть, романтична дівчина повідумувала... Де вона тепер?

Раптом дзвінок у передпокої. Івась говорить, що прийшла якась дама у вуалі й хоче бачитися з паном радником. Зняла хутро й сидить у легкій червоній сукні з білими цятками.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

У новелі І. Франка "Сойчине крило" змальована жіноча доля в новітній інтерпретації. Героїня дуже помилилася у своєму виборі, і це призвело до тяжких моральних та фізичних страждань. Тому вона згадує своє перше чисте й незаплямоване кохання, хапаєть, за нього хоч у листі, як за рятівну соломину. Герой-адресат уособлює боротьбу між байдужим, відстороненим від людських пристрастей "естетом" і "живим чоловіком" з живими почуттями. Його настрої та світогляд змінюються разом із перипетіями в листі; перемагають добро й великодушність.